BEWOGEN MAAR SUCCESVOLLE CAMPAGNE

TEKST EN FOTO'S DIANA BOGAARDS

Bijna elf jaar geleden belandde de voor Nederland varende Fransman Thierry Schmitter in de rolstoel. Hij vond een uitdaging in de technische 2.4mR. Bij zijn eerste Paralympische Spelen in 2004 haalde Schmitter een bronzen plak. Hij ging door op weg naar Beijing, maar moest emotioneel en privé enkele stormen doorstaan. Ondanks alles reist hij eind augustus toch als medaillekandidaat af naar Qingdao.

Thierry Schmitter, sparring partner André Rademaker en bondscoach Ronald van Vianen bespreken de tactiek.

Het paralympische team traint bij de pieren van Scheveningen.

Terwijl de olympische zeilploeg op de Gele Zee aan de laatste voorbereidingen is begonnen, strijkt het paralympische team in Scheveningen neer. Tussen de zeegaande jachten liggen twee eigenwijs ogende 2.4mR zeilboten afgemeerd. Schmitter: "We varen hier vanwege de stroming. Hopelijk neemt de wind nog af, want dan is het helemaal perfect." Tot zijn vertrek naar China traint Schmitter vier middagen per week samen met zijn vaste sparringpartner André Rademaker op de Noordzee. "Gelukkig werk ik in de regio, zodat ik 's middags het water op kan. Dat is mijn topsportritme", grapt Schmitter. Het duo wordt begeleid door hun kersverse coach Ronald van Vianen. Op het zonnige terras van het Scheveningse clubhuis 't Spuigat sprak Schmitter openhartig over zijn weg naar Qingdao.

DRUK

Het grootste verschil ten opzichte van zijn vorige campagne noemt Schmitter het feit dat hij nu geen outsider is. "Er wordt iets van mij verwacht. Ik ben nu een medaillekandidaat en dat is toch wel een groot verschil. Er is meer druk van de omgeving, zoals de bond, NOC*NSF, de coach, je concurrenten en de (buitenlandse) pers." Zo werd Schmitter in de olympische bijlage van de Engelse Yachts & Yachting onlangs als zilveren medaillewinnaar getipt. "Al die partijen voeren de druk op. Toch kan ik me daar wel goed voor afsluiten. Ik probeer gewoon mezelf te zijn en met hetzelfde plezier en dezelfde instelling in de boot te stappen." Maar er hebben zich nog meer veranderingen voorgedaan. Zo is het niveau van de paralympische 2.4mR-klasse omhoog gegaan. Schmitter: "Het is veel professioneler geworden. De top vijf van de wereld vaart vrijwel fulltime. Dat is echt anders dan vier jaar geleden. Zij krijgen veel ondersteuning van hun bonden en van hun omgeving. Die heb ik ook wel, maar ik kan niet zoveel uren draaien als zij. Naast het zeilen heb ik een redelijk intensieve maatschappelijke carrière. Elke minuut die ik aan het zeilen besteed, moet dus efficiënt zijn."

Schmitter moest door tijdgebrek af en toe keuzes maken in zijn programma: "Ik heb bepaalde dingen niet kunnen doen, zoals de laatste ontwikkelingen in het materiaal. Ik heb bijvoorbeeld geen nieuwe boot gekocht, dus ik vaar in dezelfde 2.4mR als in Athene. De tijd die ik had, heb ik zoveel mogelijk op het water benut en niet zozeer in ontwikkeling gestoken." Wel heeft hij nu een complete set zeilen voor zowel lichter, als zwaarder weer klaarliggen. In Athene had Schmitter alleen een set voor lichte wind. "En ik heb inmiddels een bakstagsysteem om de voorstagspanning op doorhang te kunnen controleren, los van de kromming van de mast. Dat zijn dingen die ik dit jaar heb ontwikkeld en aan het gebruiken ben."

MOEILIJKE TIJDEN

Na Athene besloot Schmitter nog eens vier jaar door te gaan. Sindsdien won hij tweemaal de Semaine Olympique Française, eenmaal de Kielerwoche, twee bronzen plakken bij het WK voor zeilers met een lichamelijk beperking en zilver bij het Open WK 2.4mR. Dit jaar eindigde Schmitter in Hyères als derde en in Kiel als tweede. Naast deze successen maakte Schmitter aan wal zware tijden mee. "Deze campagne was voor mij – emotioneel gezien – moeilijker dan de vorige. Ik ben in het leven met bepaalde dingen geconfronteerd, die niet leuk waren. Ik heb moeilijke beslissingen moeten nemen, zoals weggaan bij mijn vrouw en drie kinderen." Schmitter had daar zoveel problemen mee dat hij eraan dacht om met topzeilen te stoppen. Dan zou hij zich immers meer kunnen richten op zijn kinderen. Schmitter: "Na een grondige evaluatie heb ik besloten dat niet te doen. In de periode van de scheiding ging ik aan mezelf twijfelen. Wat heb ik verkeerd gedaan? Uiteindelijk was mijn antwoord dat het ook los van het zeilen wel was gebeurd. Mijn sport was dus niet de oorzaak. Ik heb het nodig om dingen voor mezelf te doen." Volgens Schmitter hebben alle gebeurtenissen een zekere invloed op hem als topzeiler gehad: "Je relativeert meer. Je beseft je dat sport niet alles is en dat de dingen die je doet leuk moeten blijven. Ik heb de luxe dat ik het me kan permitteren om te stoppen, want ik heb er een baan naast."

Dat neemt niet weg dat de Fransman zijn zinnen op een tweede paralympische plak heeft gezet. "Als ik aan een project begin, wil ik het tot een goed einde brengen. Ik doe het niet half, dus ik ga voor een medaille en doe daar – binnen mijn mogelijkheden – alles voor. Mijn sportcarrière is misschien anders dan die van de gemiddelde zeiler die aan een olympische campagne begint. Ik snap dat er in de topsport weinig ruimte is voor een compromis, maar sinds de scheiding moet dat soms. Er zijn tijden dat ik andere verplichtingen voor moet laten gaan. Dat had ik vroeger niet. Het is voor mij nieuw dat het zeilen soms moet wijken voor andere dingen. Maar gelukkig is mijn niveau er blijkbaar nog wel. Ik zit nog altijd binnen de medaillerange."

STAGNATIE

Tijdens zijn eerste campagne toonde Schmitter zich strijdvaardig als het om integratie van valide en invalide zeilers ging. Intussen is het opvallend stil geworden op dat gebied. "Voor wat betreft de ontwikkeling van de 2.4mR-klasse in Nederland is er gewoon sprake van stagnatie", stelt Schmitter. "Ik ben een beetje teleurgesteld in allerlei instanties die de draad om te integreren hadden kunnen oppakken. Ik heb het dan voornamelijk over het Watersportverbond. Als ik zie dat er binnen twee jaar niets is gebeurd, ga ik mijn eigen gang. Er zijn tekenen dat het de goede kant uitgaat, maar ik zie nog geen resultaten. Er is niemand die de kar wil trekken." Maar Schmitter ziet wel een positieve ontwikkeling op het niveau van de breedtesport. Op dat vlak timmert de Stichting Wedstrijdzeilen voor Gehandicapten aan de weg. Schmitter: "Ik merk dat ik door mijn paralympische medaille en enige naamsbekendheid steeds vaker aanvragen krijg van mensen met een handicap die de 2.4mR eens willen proberen. Er is echter geen breedtesportorganisatie die dat kan organiseren. Ik moet het gaan doen, maar het is moeilijk om bijvoorbeeld het opzetten van Open Dagen van de 2.4mR te combineren met een paralympische campagne."

VERKEERDE STEMPEL

Volgens Schmitter ligt de moeilijkheid van de integratie tevens in de stempel die de 2.4mR in Nederland heeft. "De 2.4 wordt hier als gehandicaptenboot gezien, maar dat is het niet. Alleen varen er in Nederland enkel een paar gehandicapten mee, omdat deze zeilboot toevallig geschikt is voor mensen met een beperking. Dat is jammer, want in andere landen, zoals in Scandinavië, zijn er wel veel valide zeilers actief in deze klasse."

Volgens Schmitter is ook het imago dat gehandicaptensport in Nederland heeft niet best. "Het wordt altijd als minder gezien dan valide sporten. Dat heeft mede te maken met vooraanstaande journalisten die in het verleden uitdrukkelijk hebben geroepen dat het geen topsport is. Dit soort opmerkingen bevordert de integratie natuurlijk niet."

LAATSTE LOODJES

In tegenstelling tot de olympische zeilers treft Schmitter slechts in geringe mate speciale voorbereidingen voor de lichte condities die in China worden verwacht. "Natuurlijk heb ik daarop getraind en me ontwikkeld, maar in de 2.4mR is het vanaf acht knopen al medium weer. Het is een boot die al bij heel weinig wind kan varen." Het feit dat hij de Gele Zee nog nooit heeft verkend, ziet Schmitter voorzichtig als een handicap ten opzichte van de concurrentie. In mei van dit jaar was er een testevenement,

IK BEN NU EEN MEDAILLEKANDIDAAT EN DAT IS TOCH WEL EEN GROOT VERSCHIL

maar bij navraag kreeg Schmitter te horen dat de omstandigheden heel anders zouden zijn dan in september tijdens de Spelen. "Daarom dacht ik dat het zinvoller was om hier verder te gaan met trainen en zeilontwikkeling. Dat is een keuze geweest. Ik had mijn 2.4mR naar China moeten sturen en die zou ik dan twee of drie maanden kwijt zijn geweest. Of ik had meer wedstrijdboten moeten hebben."

Eind augustus vertrekken Schmitter, Rademaker en Van Vianen naar Qingdao, waar ze er een week vol tegenaan gaan. Op 6 september begint de strijd om de paralympische titel 2008. Schmitter over zijn ambitie: "Het zou mooi zijn als ik het beter doe dan in 2004, dus dat betekent zilver of goud."

BONDSCOACH RONALD VAN VIANEN

Net terug van het EK Laser in Nieuwpoort zoekt Ronald van Vianen in Scheveningen naar de juiste pet. Niet letterlijk, want het is inmiddels officieel dat hij de nieuwe bondscoach van de paralympische zeilploeg is. Na vijf jaar samenwerking legde Han Beverwijk twee maanden voor de Spelen zijn functie neer. Het is nu aan Van Vianen om de laatste puntjes op de 'i' te zetten.

"Het is een beetje aftasten hoe we het beste in de winning mood kunnen komen", aldus de bondscoach. "De focus ligt eerst op de boothandeling en in de laatste twee weken op de bootsnelheid." Op de vraag of dit project een uitdaging voor hem is, luidt zijn antwoord: "Ik wil niet verliezen. Thierry heeft al brons, dus dat moet minimaal worden geevenaard." Als grootste concurrenten noemt Van Vianen de Fransman Damien Sequin, Heiko Kroeger (GER) en de lichte Helena Lucas (GBR). "Ik zeg voorzichtig dat Thierry kans op goud maakt", voegt hij eraan toe.

"Het wordt wel last minute tuning in China. Ik probeer nog een accreditatie voor Eric Mehlaum te krijgen. Hij is gespecialiseerd in protesten en Aziaten zijn gek op reglementen", weet Van Vianen als geen ander. Hij adviseert namelijk het Maleisische Sports Council op het gebied van de zeilsport: "Verder coach ik daar de jeugd en leid ik trainers op. In 2012 willen we met de dames en heren meedoen in de Laser en 470, maar eigenlijk zijn de Asian Games in 2010 belangrijker voor ons."

Tot slot begeleidt Van Vianen ook nog zijn Laser Pro Sails Team van vijf jongens uit België, Zwitserland, Virgin Islands, Maleisië en zijn eigen zoon Eduardo. Twee daarvan hebben zich voor Beijing gekwalificeerd.